Zesde Jaargang, Nummer 10 Verschijnt vierwekelijks 6 October 1934

LABORISTA ESPERANTISTO

ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam-O. || Secretariaat en Administratie van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W. || Postgiro Amsterdam No. 144698, Gem, Giro A'dam F 930 || In België: Tweemontstr. 124, Deurne-Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis, Oplaag 3500 exemplaren.

ONS ORGAAN IN DE NIEUWE SPELLING.

Zoals men reeds in het verslag van onze bestuursvergadering van 9 Mei kon lezen, zouden wij bij officieele wijziging der spelling, deze ook in ons orgaan toepassen. Wel dachten we toen, dat deze wijzigingen nog meer aan de spelling Kollewijn zouden tegemoet komen als nu het geval is. Hoewel dit niet zo afkwam, menen wij toch goed te doen ook de z.g. spelling-Marchant te aanvaarden in alle uitgaven van onze Federatie, zowel als in onze correspondentie.

We hebben gegronde hoop, dat binnen niet te lange tijd deze nieuwe spelling algemeen zal worden, waarom wij het ook wenselijk achten voor onze lezers, ons reeds nu daarbij aan te sluiten, teneinde mede te werken aan een zo groot mogelijke spellingseenheid.

Intussen is aan deze „oplossing" van de spellingstrijd ook een les voor ons esperantisten verbonden.

Veertig jaar lang heeft het geduurd eer de spelling onzer taal gewijzigd werd, nadat Dr. Kollewijn daartoe de stoot gaf. Moge hij al de stuwkracht geweest zijn van deze vereenvoudigingsbeweging, het feit, dat men de spelling-Kollewijn niet slechts propageerde, maar dat ze ook werd toegepast door haar aanhangers, leidde tot dit tegemoetkomend compromis.

Ondanks spot en hoon hield men vol en won veld.

Wij die strijden voor de internationale taal, en daarom ook metterdaad vereenvoudiger waren, weten dit te waarderen en brengen dan ook gaarne hulde aan de pionier der vereenvoudigde spelling, die nu de eer (hoewel ook de critiek) ziet toegekend aan Min. Marchant.

Gaarne echter geven we toe dat deze krachtig voet bij stuk houdt al zouden wij even gaarne zien, dat hij, die zich als haags wethouder voorstander van esperanto bij het onderwijs betoonde, als minister de invoering van esperanto gelijkelijk bevorderde.

Ook de esperanto-beweging is reeds meer dan 40 jaren oud. Velen die aan de invoering van esperanto als internationale taal reeds gingen twijfelen, mogen uit het voorgaande ervaren, dat een kleine halve eeuw van propaganda, voor een zo ontzaggelijke doelstelling als de onze, een naar verhouding geringe tijdsduur is, terwijl de tekenen er reeds zijn, dat ook voor ons spot en hoon verkeren in waardering voor ons streven.

En willen we slagen, dan moeten we zorgen, naast onze propaganda, aanhangers te winnen, die het esperanto

toepassen en gebruiken.

Groene maand geëindigd.

Onze groene maand is officieel alweer achter de rug. Of we tevreden kunnen zijn? We geloven van wel. Veel gegevens bezitten we nog niet, maar de indruk die we kregen was goed. De uiteraard nog weinige rapportjes die bij ons binnenkomen geven een hoopvol beeld. En er moeten nog vergaderingen plaats vinden en tentoonstellingen.

Onze groene maand is ten einde, maar de propaganda duurt natuurlijk nog onverzwakt voort. Zij het dan niet voor de cursussen, dan toch in het algemeen.

Ook propaganda naar binnen: „de inwendige zending." Cursisten worden ingelicht en op de hoogte gehouden, ook al door het door ons gemakkelijk gemaakte lezen van LE gedurende de winter.

De studie van onze eigen leden worde opnieuw ter hand genomen. We beschikken nu over een uitgelezen collectie studiemateriaal.

Het instellen van een groene maand was een proef tot een systematische propaganda voor de aanvang onzer cursussen. Deze actie in een bepaalde tijd trekt dan meer de aandacht, omdat deze algemeen kan zijn en geconcentreerd op een bepaald punt.

De medewerking is williger en de mogelijkheid van alzijdige propaganda groter. Er is meer enthousiasme bij het uitvoeren van het nodige werk.

Deze proef zullen we voigend jaar herhalen en verbeteren. Want al kunnen we niet ontevreden zijn, er is natuurlijk nog veel meer uit te halen. Al doende leert.

Waarom zouden wij georganiseerd als esperantisten niet kunnen doen, wat andere organisaties bij machte zijn op het gebied der propaganda te bewerkstelligen? Echter mogen we wel vaststellen dat een dergelijke propaganda door geen enkele esp.org. in ons land, noch daarbuiten, ooit plaats vond. Elke afd. telt zijn aparte mogelijkheden en zijn bezwaren. Maar veel kan overal en gezamenlijk gebeuren. Zien we b.v. onze strooibiljettenuitgave.

270.000 strooibiljetten alleen in Nederland, waarvan in 13 afdn in Amsterdam 63.000, in Rotterdam 39.000, Den Haag 25.000, Haarlem 21.000, Enschede 10.000, Zwolle 4000 om maar enkele te noemen. Uit de rest ad 110.000 kan men concluderen, dat veel andere afdn en districten goed voor de dag kwamen. Vooral ook de prov.districten die in hun provincies in nog „ne verdaj" plaatsen cursussen trachten te vormen.

Wel moet ons van het hart, dat de propaganda-mogelijkheden bij grote betogingen als die van 16 September onvoldoende worden uitgebuit. Nog wel juist vlak voor de cursussen.

Bijv. in Amsterdam was een prachtgelegenheid voor de districten A'dam en Noord-Holland om een apart strooibiljetje uit te geven met alle adressen van de afdn in hun districten, een groot doek over het terrein te spannen ter verzameling of om

elkaar te ontmoeten. En dan de vlaggen, die zo goedkoop zijn.
En waar bleven de colporteurs? Geen enkele zag men. De red. van dit blad die op het gebied van colportage persoonlijk en organiserend ruime ervaring heeft, weet dat daar heel veel uit te halen ware geweest. Hetzelfde geldt voor de andere meetingplaatsen, waar toch nog iets meer gedaan schijnt te zijn.
Er had geen brochure over behoeven te blijven van onze oplaag van 20.000. Dat er toch nog 10.000 brochures de deur uit zijn, mag evenwel ook niet onderschat worden.
Waar 1800 raambiljetten werden besteld, mogen we aannemen, dat deze voor vele ramen en in vergadergelegenheid, bij vakbonden enz. prijken. Daarnaast hebben verschillende afdn goede dingen zelf ter hand genomen. Zo het spannen van doeken over drukke straten, het benutten van winkeletalages, propagandaborden onder de ramen op drukke punten. Bonege. Mededelingen, berichten, artikelen in de pers en buurtbladen (kosteloos natuurlijk) verschenen en vele ook van afdelingen of districten. Zo hoort het. Ook hoorden we door de Vara tentoonstellingsdata omroepen.
Enkele afdn hielden openbare vergaderingen. Dat is nog onvoldoende geweest. Vooral dienen stedelijke districten zich daarmee bezig te houden.
In een Amsterdamse randafdeling is een algemeen bekend leider uit de arb.bew. bereid, in een openbare vergadering op te treden voor ons, wat beter in een of ander stadscentrum had kunnen gebeuren voor een groter publiek!
Met deze algemene opmerkingen mogen we besluiten met een
Het was goed,
volgend keer nog beter.

Van het UEA-kongres.

De neutrale esperantobeweging hield dit jaar haar congres te Stockholm. Het was schitterend als altijd, hetgeen ook wel met de prijs overeenkomt.
Wat ons „als esperantist" natuurlijk verheugt is de grote deelname, waaruit althans ook in burgerlijke kringen de stijgende belangstelling en verbreiding van esperanto te peilen valt.
2000 deelnemers uit 30 landen, moet toch de niet-esperantisten wel wat zeggen. En dat daar gevochten is, met woorden natuurlijk, ja juist omdat het in woorden zelfs scherp toeging, kunnen de onverschilligen, ook in de arb. beweging, daar een voorbeeld aan nemen voor hun congressen.
Niet aan de heftige debatten natuurlijk, maar aan de wijze waarop het zonder moeite mogelijk is, dat mensen van tientallen nationaliteiten kunnen congresseren.
Regeringen waren als gewoonlijk vertegenwoordigd en autoriteiten aanwezig.
Denk echter niet dat de boodschap van de ITF bij de vele begroetingen voorgelezen werd. Zomin als deze in de pers kwam. Zo ver gaat daar de algemeenheid niet.
De algemeenheid gaat wel zo ver, dat daar broederlijk worden geduld de vertegenwoordigers van de nationaalsocialistische esperantobond die, geheel gelijkgeschakeld, voor kort de ariërsparagraaf aannam. Dat wil zeggen, dat zijn joodse leden er uitgegooid worden, waaronder zeer verdienstelijke leden, als ze er al niet, vanwege de vele beledigingen, hun aangedaan, er geen plaats meer vonden. Van enig protest geen sprake.
Wel overwon in dit congres, hetgeen de bewogenheid teweeg bracht, de nationalistische tendenz de oude richting der „supernaciisten" (boven de nationaliteiten staanden).
Drie „komitatanoj"(bondsraadsleden) van deze oude beproefde richting, n.l. Dr. E. Privat, Andreo Cseh en de vice-voorzitter J. Karsch, met veeljarige dienst in de esp.bew., werden gewipt, waarna de UEA-voorzitter, Ed. Stedtler, en met hem de andere leiders, Robert Kreuz en Hans Jacob, aftraden.
En de klap op de vuurpijl was wel de onstellende mededeling, dat UEA elk jaar een tekort heeft van 5000 tot 10.000 guldens!
Hoe men dan toch leeft? Wel, H. Hodler, een der oprichters van UEA, in 1920 overleden, heeft, nadat hij het orgaan Esperanto reeds geschonken had, een slordige duit als erfenis aan zijn organisatie geschonken, waarvan in 1928 nog vijftigduizend gulden over was. Die zijn op een paar duizend gulden na op, waarvan nog een deel in Duitsland zit. Gelukkig verbiedt de Zwitserse wet (UEA is in Genève gevestigd) het opmaken van het kapitaal van f 15.000.— der leden voor het leven (ook deze ledensoort levert elk jaar een 500 à 1000 gulden op door overlijden). Wat een geluk voor UEA dat het geen arb.-organisatie is en Dr. Zimmerman geen esperanto kent.
Nu wordt het bezuinigen, salarissen afgeschaft (de redacteur van Esperanto ontving maar liefst 3000 gulden) of ingekrompen enz.
Een beroep op de offervaardigheid had groot succes, onder mededeling, dat een nederlands lid haar contributie zelfs verhoogde tot 250 gulden! Volg dat voorbeeld na, riep de heer Isbrücker uit.
Ja, daar kunnen wij niet bij, maar onze propaganda is er niet minder goed en resultaatvol om.

UIT EEN REDE.

Voor de radio sprak de vorige week het soc. dem. Tweede Kamerlid W. H. Vliegen over oude strijders in de arbeidersbeweging.
Sprekende over de oude Gerhard voerde hij aan het grote voordeel, dat deze had van zijn kennis van enkele vreemde talen en sprak in dit verband zijn spijt er over uit, dat het frans op de school was afgeschaft.
Maar, waarde kam. Vliegen, op de volksschool leerde het arbeiderskind immers geen frans, zo min als enige andere taal?
Wij zijn het geheel met u eens, dat het van groot belang is, dat de arbeiders zich niet opsluiten binnen hun enge taalkringetje.
Maar *als* ze dan toch een taal leren, dan zorgen we, dat ze niet slechts de taal leren, meestal toch nog half, van een bepaald land, maar Esperanto, waardoor elk arbeider in staat is zijn kijk op de *hele* wereld te verruimen.

Vreemdelingenverkeer en arbeidersbeweging.

De V.V.V. in Den Haag heeft een vouwgidsje met plattegrond uitgegeven geheel in het esperanto. Hetgeen we zeer toejuichen. Daar bevinden zich, zo als te doen gebruikelijk is, adressen van allerlei instellingen in en ook de adressen van de esperantoverenigingen.
Ja lezers, van „de" esp.verenigingen. Daar horen wij echter niet bij. De neutralen, katholieken, christelijke e. a. zijn met name genoemd.
Van onze haagse afdn en district, met wellicht het grootste aantal ledenesperantisten aldaar, wordt met geen woord gerept.
Is dat vanwege de neutraliteit of omdat men „algemeen" is, zoals men zich liever noemt?
Echter weten de „algemene" „neutrale" esperantisten-medewerkers van deze gids heel wel van ons bestaan af.

Van het goede te veel?

In Lille werd in Aug. een IPE conferentie gehouden, in het verslag waarvan wij lezen: „De afgevaardigden wensen meer beletristische en technische literatuur en minder politieke vraagstukken van algemene aard."
Dit treft ons te meer, daar men juist dat laatste onze Federatie maar al te veel wilde opdringen.
Uit het volgende, dat voor de zoveelste maal ook nu weer herhaald werd, blijkbaar uit behoefte aan romantiek of door vervolgingswaan bezield, dat „In Nederland vele kam. in de Fed. van Arb. Esp. werden geroyeerd," blijkt wel, hoe gemakkelijk men daar elkaar wat diets maakt.

Onder leiding van
Degenkamp en Faulhaber

ONS TAALBLAD

Adres:
Rietstraat 40, Utrecht

OF.

Een klein woordje, dat bij het vertalen soms grote moeilijkheden kan opleveren. Er zijn toch gevallen, waar *of* anders dan met *ĉu* of *aŭ* vertaald kan worden. Hieronder volgt 'n aantal.

—

1e. Het kan dienen om twee zinsdelen of twee woorden met elkaar te verbinden, precies als het woordje *en*. Beide zinsdelen of woorden hebben dan gelijke waarde; staan a.h.w. naast elkaar. *Of* heet daarom in dit geval **nevenschikkend,** en de vertaling is *aŭ*.

Voorbeelden: Wat wenst ge liever: vlees of vis? = *Kion vi preferas: viandon aŭ fiŝaĵon?* De trein is aan of hij zal zo aankomen = *La vagonaro ĵus alvenis aŭ ĝi tuj alvenos.*
Soms wordt *of* óók voor het eerste woord of zinsdeel geplaatst; dit ter versterking: Of hij heeft gelogen òf hij is zelf niet goed ingelicht = *Aŭ li mensogis, aŭ mem li ne estas bone informita.* Ge moet iets accepteren: òf 't een òf 't ander = *Ion vi akceptu: aŭ tion aŭ tion ĉi.*

2e. Dient *of* om een ondergeschikte bijzin aan een hoofdzin toe te voegen om het geheel te verduidelijken, dan heet het woordje **onderschikkend** en wordt vertaald door *ĉu.*

Voorbeelden: Ik weet niet of het waar is = *Mi ne scias, ĉu tio estas vera.* Hij vroeg mij, of ik erin toestemde = *Li petis min, ĉu mi konsentas.*
Ook dit *of* (*ĉu*) kan verdubbeld worden evenals *aŭ*, doch dan zegt men in 't nederlands *hetzij . . ., of . . .* of *hetzij . . ., hetzij . . .* en bovendien blijkt dan uit de zin een onzekerheid als in: Hetzij uit vrees, of uit trots, hij antwoordde niets = *Ĉu pro timo, ĉu pro fiero, li ne respondis ion.*
Is er geen sprake van onzekerheid, maar van een zuiver alternatief, dan wordt *hetzij . . ., of . . .* en *hetzij . . ., hetzij . . .* door *ĉu . . . aŭ* vertaald: Hetzij gij komt, hetzij gij wegblijft, de reis gaat toch door = *Ĉu vi venos aŭ ne, la vojaĝo tamen okazos.*
Een bijzin kan ook wel met *aŭ ĉu* beginnen; in dat geval moest het in het nederlands eigenlik *of of* zijn, maar terwille der welluidendheid zegt men dan *dan of*. Bv.: Ik weet niet, of hij de waarheid gezegd heeft, dan (= of) of hij maar wat heeft gelogen = *Mi ne scias, ĉu li diris la veron aŭ ĉu li nur iom mensogis.* Hier zijn beide bijzinnen (*li diris la veron* en *li nur iom mensogis*) ondergeschikt aan de hoofdzin (*Mi ne scias*); en bovendien is *aŭ* nevenschikkend tussen die twee bijzinnen.
Om te weten te komen of *aŭ* of *ĉu* gebruikt moet worden, probere men het woord of het zinsdeel na *of* weg te laten. Is de zin dan toch als kompleet te beschouwen, dan moet het *aŭ* zijn, is de zin dan onvolledig, dan *ĉu*. B.v.: Wenst ge de eieren gekookt (of gebakken)? Komplete zin, dus *aŭ*. Ik weet niet (of ik kan komen). *Ik weet niet* zegt ons niets; onvolledige zin dus, alzo *ĉu*. Ik weet niet, of ik op Maandag of op Dinsdag kan komen. Weggelaten kan worden *of op Dinsdag* (*aŭ*), *of ik op Maandag kan komen* niet (*ĉu*). Dus: *Mi ne scias, ĉu mi povos veni lundon aŭ mardon.*
Bovendien wordt in het nederlands *of*, als het *ĉu* betekent, meestal door een komma voorafgegaan, en *of* met de betekenis van *aŭ* niet.

3e. Begint een hoofdzin met *nauwelijks* of *pas*, dan wordt *of*, waarmee dan de bijzin begint, vertaald met *kiam:* Nauwelijks waren we thuis, of het begon te regenen = *Apenaŭ ni estis hejme, kiam ekpluvis.* Pas had hij dat gezegd, of hij had er reeds spijt van = *Apenaŭ li estis dirinta tion, kiam li jam bedaŭris.*

4e. *Of* kan soms een verkorting zijn van *alsof*. Dan is de vertaling natuurlik *kvazaŭ*. B.v.: Hij spreekt ervan, of hij het zelf gezien had = *Li parolas pri ĝi, kvazaŭ li mem estus vidinta ĝin.*

5e. *Of* kan ook betekenen *bijna*, dus *preskaŭ:* Het scheelde maar weinig, of ik viel = *Preskaŭ mi falis.* Ook wel: *Apenaŭ mi ne falis.*

6e. De betekenis van *tot dat* (= *ĝis kiam*) heeft *of* in: Het duurde niet lang, of hij kwam = *Ne daŭris longe ĝis kiam li venis.*

7e. Een zin met *zo. . . ., of. . . .* heeft een betekenis met *ajn*, en *of* wordt dan niet vertaald. B.v.: De lat is niet zo dik, of hij kan breken = *Kiom ajn dika la lato estas, ĝi tamen povas rompiĝi.* Zo correct kan men niet spreken, of men maakt fouten = *Kiom ajn korekte oni parolas, erarojn oni tamen faras.* Zie ook onder 16.

8e. Ook van *ofschoon* kan *of* een verkorting zijn: Of die jongen zijn best al doet, hij vordert toch niet het allerminst = *Kvankam tiu knabo streĉas siajn fortojn, li tamen neniel progresas.*

9e. Met *nek* (= *noch*) kan *of* vertaald worden in: Wie man is, beeft of wanhoopt niet = *Viro tremas, nek malesperas.*

10e. Vrij door een deelwoord is *of* te vertalen in: Hij speelt zelden, of hij wint = *Malofte li ludas, ne gajnante.*

11e. Met de betekenis van *behalve* wordt *of* vertaald door *krom* of *escepte:* Zeg niets, of het moet de waarheid zijn = *Nenion diru, krom la veron.*

12e. In de volgende zinnen betekent *of kiu ne* of *kio ne:* Er was niemand, of hij wist ervan = *Estas neniu, kiu ne sciis pri tio.* Niets, of 't verveelt op de duur = *Ekzistas nenio, kio fine ne enuigas.*

13e. Voor *anders* vertale men *of* door *se ne:* Ik wil je toestemming, of anders doe ik het niet = *Mi deziras vian konsenton, se ne,* (ook: *sen ĝi*) *mi ne faros ĝin.* Zie ook onder 17.

14e *Tenzij* ligt opgesloten in een zin als deze: Ik wil hem niet zien, of hij moet zijn werk klaar hebben = *Mi ne deziras vidi lin, se ne, ke li finis sian laboron.*

15e. Vrij en soms op verschillende wijzen kan men vertalen in: Hij gaat nooit uit, of het moet mooi weer zijn = Li neniam eliras, se ne estas bela *vetero. . . ., kiam ne estas bela vetero . . ., ĉe malbela vetero. Li eliras nur ĉe* (*kiam estas*) *bela vetero.* Ik weet niet beter, of hij sprak de waarheid = *Laŭ mia scio li diris la veron.* Of het waar is! = *Certe tio estas vera!* Nou en of! = *Ho, certege!*

16e. Zinnen onder 7 genoemd, zijn ook wel te vertalen met *ke. . . . ne:* Hij was niet zo dom, of hij begreep de bedoeling = *Tiel malprudenta li ne estis, ke li ne komprenis la intencon.*

17e. Zinnen onder 13 genoemd, zijn ook wel te vertalen met *por ke.* B.v.: Ge moet u inspannen, of ge zult niet slagen = *Streĉu viajn fortojn, por ke vi sukcesu.*

18e. En tenslotte wordt *of* niet vertaald in uitdrukkingen, waarvoor in Esperanto een afzonderlik woordje bestaat. Deze zijn: Een of ander = *Iu, ia.* Om de een of andere reden = *Ial.* Hier of daar =*Ie, iuloke.* Op de een of andere wijze = *Iel.*

—

Oefening der vertaling.

Het is niet zeker, of ik kom. Het staat te bezien, of je gelijk hebt. Of de trein al aan is? Pas is het lente, of de ooievaar is er weer. Ik zie hem zelden of nooit. Hij is nooit zo ziek, of hij kan wel wat doen. Wij gaan niet, of 't moet dringend nodig zijn. Hij kijkt, of hij verlegen is. Of hij het al beweert, zeker is het niet. Het kan niet anders, of het moet goed zijn. Het scheelde maar weinig, of hij had verloren. Er is geen mens zo verstandig, of hij maakt wel 'ns fouten. Men kan hem niets voorstellen, of hij heeft er wat tegen. Ik weet niet beter, of hij is geslaagd. Hij heeft niet zoveel verloren, of hij kan zijn schuld wel betalen. Haast je, of je zal te laat komen. Je moet klaar staan, of anders ga ik zonder jou. Hij kan niets zeggen, of hij begint te beledigen. Zal je al dan niet gehoorzamen? Slecht gezelschap zal, hetzij vroeg of laat, u schaden. Of je verstondt het niet goed, òf men maakte je wat wijs. De een of ander heeft u wat wijs gemaakt.

Ons Studieblad „La Progresanto" voor minder dan de halve prijs.

Dat is het belangrijkste nieuws, wat we al onze afdelingen en algemene leden deden geworden, per bijzondere circulaire, onder toevoeging van twee proef-exemplaren van deze onze nieuwe uitgave.
Enkele keren deden we in ons blad mededeling over dit studieblad, geschikt voor ieder onzer leden, maar voldoende aanmeldingen om tot de uitgave over te gaan kwamen niet binnen. Het zou dan te duur worden of te groot verlies opleveren.
Derhalve willen we nu het plan op andere wijze uitvoeren, n.l.

tegen een veel lagere prijs

en zonder verlies voor onze kas.
Oorspronkelijk was de deelnemersprijs gesteld op f 2.50 per jaar voor dit maandelijks verschijnend studieblad, in 8 pagina's formaat LE.
Nu echter hebben we de abonnementsprijs, voor dezelfde uitvoering, met meer dan de helft verminderd en gebracht, voor al onze leden,

op slechts f 1.— per jaar.

Om dit plan te kunnen uitvoeren, moeten we echter 2/3 van onze leden als deelnemer kunnen inschrijven.
Als het aantal lager dan 2000 blijft, kan het niet voor deze prijs. Gij hebt het dus zelf in de hand de prijs te bepalen.
We hebben afd.- en distriktsbesturen volledig ingelicht.
Laat elk bestuur zijn plicht verstaan en aan alle leden het proefnummer tonen en ze winnen als abonnee.
Zij, die niet op de clubavond komen, gaan naar hun secretaris of het bestuur zoekt hun op.
Het orgaan, dat de studie A en B beoogt en tevens opleiding voor examen, hetgeen hierdoor gemakkelijk in clubverband en thuis kan geschieden, is nu onder ieders bereik.
Laat elke afdeling er een eer in stellen de uitgave te helpen slagen, in het belang van hun leden en tot aanzien onzer organisatie.
Zo als gezegd rekenen we op minstens

twee derden van alle leden.

Ondanks het feit, dat nog slechts enkele dagen de proefnummers in het bezit der afdn zijn, zijn er al die dit aantal bereiken. Zo gaf ons reeds een afd. al zijn leden op, en een andere afd. 50! Zo hoort het.
Weet dus wel, gij afdelingen die niet 2/3 uwer leden aanwerft, dat gij de verschijning van deze noodzakelijke cursus die ons studieblad is, en waarop door een paar honderd leden en enige afdelingen reeds meermalen werd aangedrongen,

in gevaar brengt

of de prijs voor de anderen duurder maakt dan nodig is!

Blijkt het aantal deelnemers groot genoeg, om het tweede nummer op 15 November te doen verschijnen, dan vermelden we de afdn, die twee derden hunner leden aanwierven, eervol in het volgend LE.
Dat er geen enkele aan ontbreke!
Ieder lid geve zich op vóór 14 October bij het afdelingsbestuur.
Betaling geschiedt als de uitgave doorgaat na ontvangst van het eerste nummer. (Als men dat gezamenlijk doet, vermijdt men onnodige kosten. Echter namen vermelden.)
Niet later dan 17 October zijn dus alle namen en adressen (duidelijk en juist!) der abonnees bij ons secretariaat.
Alle deelnemers hebben recht op 10% korting bij bestelling van die boeken welke in ons studieblad „La Progresanto" behandeld worden. (Waardoor men het dus voor nog minder, of zelfs gratis bekomt).
Het eerste nummer ontvangt ieder abonnee, als de uitgave doorgaat, op 25 October.
Reeds schreef men van verschillende zijden „Ĝi estas bonega".
Welnu dan, welke afdeling is de eerste met haar kwantum in de stroom van aanmeldingen op

La Progresanto?

LA VOJO
ons kinderblad.

In vorige nummers van LE deelden wij omtrent het blad voor de kindergroepen reeds een en ander mede, hetgeen door ziekte der redactrice niet eerder mogelijk was.
Het zal nu begin October verschijnen ad f 0.50 per jaar of 5 cent per nummer. Voorlopig nog, in afwachting van voldoende deelname, gecyclostyleerd, als maandblad.
Redactrice is ons Fed.raadslid, kdino Rie Tillema-Heynen, Diephuisstr. 27a, Groningen.
Administratie, Gekdoj Smit, James Wattstraat 42a, Groningen, aan wie ook abonnementen te betalen.

Een laatste woord over de „infangazeto."

We verhelen niet, dat het ons spijt niet nog beter voor de dag te kunnen komen, als wellicht het geval zou zijn geweest indien we ook deze zaak hadden kunnen uitwerken zoals al hetgeen, dat we tot nog toe succesvol hebben weten te behartigen.
Naar aanleiding van enige op- en ook wel schampere aanmerkingen aan het adres van ons Fed.-bestuur, ten laatste male nog een overzicht van de gang van zaken.
Verschillende afdelingen en leden uitten indertijd hun wens om een begin te maken met het uitgeven van een orgaan voor de kinderen, uit de kursussen door onze afdelingen georganiseerd. Dit om het verband te bewaren en de belangstelling niet verloren te doen gaan.
Voldoende aan de wens gingen we aan 't werk en droegen dit op aan een commissie waarin ook kdino v. Veenendaal deelnam. Die commissie had opdracht de algemene lijnen voor een dergelijk orgaan uit te stippelen, waarbij onzerzijds vóórop stond, dat dit kinderblad met verklarende nederlandse tekst moest zijn.
Al spoedig bleek ons, dat kdino v. V. zeer eigenmachtig handelde en zelfs prijs bepaalde en bij drukkers informeerde en ten slotte, geheel op eigen houtje, zonder onze voorkennis en zelfs zonder onze goedkeuring, laat staan van het indienen van een schema, circulaires liet drukken! Dit ging toch zeker alle perken te buiten. Dit laatste zeer zeker was haar recht en haar taak niet. Daarvoor hebben wij onze organisatie. Het Federatie-bestuur voert uit, hetgeen haar opgedragen is en noodzakelijk wordt geacht. Een lid heeft zich niet anders te gedragen. De prijs is door kdino v. V. zó gesteld, dat daar zeer veel geld op toegelegd moet worden. Dat kan de Fed. zich niet veroorloven en ook op de duur een lid van onze Federatie niet.
Waar moet dat heen, als een lid de prijs van een uitgave der Fed. bepaalt, waar honderden guldens op toegelegd moet worden? *Waar blijft toch het gezonde verstand om ons bestuur daartoe te dwingen?*
Men weet het verloop, kdino v. V. gaf zelf een orgaan uit naar **haar** wens.
Een dergelijke handeling kan iemand, met maar een greintje organisatorisch begrip, niet anders dan een voor een goed lid onwaardige handeling noemen. Zeel vele waren haar scrupules tegen het, nog niet eens door ons uitgegeven noch uitgewerkte orgaan, welke wij echter geen van alle konden onderschrijven.
Welke ook de opmerkingen van enige onzer afdn. mogen zijn, dienen zij toch te begrijpen dat besluiten van het Federatie-bestuur, na overleg met en bekrachtigd door onze voltallige Federatie-raad, niet zo maar door een lid kunnen worden met voeten getreden. Want men wete wel, dat dit lid er de oorzaak van is, dat de zaak is opgehouden en we met minder genoegen moeten nemen, dan bij goede samenwerking mogelijk ware geweest. En het zou ons veel moeite, tijd, last, schrijverij en ruimte bespaard hebben.
Aan de opmerkingen, zelfs een motie, van bedoelde afdelingen, heeft het Fed. Best. een Interkontaktilo gewijd. Verschillende afdelingen zijn door de circulaire van kdino v. Veenendaal er in gelopen en dachten, dat het hier een Fed.-uitgave betrof. Dat is niet onze schuld. Eén afd. wenst, dat kdino v. V. haar houding in LE verdedigt. Wij ontvingen nooit iets van haar, maar merken op, dat, alweer onorganisatorisch, zij regelmatig circulaires aan afdn. en abonnees toezond, zodat, door de onmogelijkheid onzerzijds, deze methode te volgen, eenzijdige voorlichting niet van ons kwam. Wij hebben, zonder franje, de simpele feiten vermeld, toen kdino v. V. reeds haar beslissende stappen gedaan had.
Van brieven (die wij n.b. niet als brief, maar als drukwerk ontvingen, welk een beleefde en tegemoetkomende houding), maakte deze kdino copieën en verzond ze wijd en zijd. Dat is geen methode die tot behoorlijke voorlichting leidt. Dat sticht verwarring en tweedracht.
Ons Fed.-bestuur (en Fed.-raad dus), schrijft een andere afd., zouden de zaak nu maar over moeten laten aan kdino v. V. omdat zij toch zo een goed en onbaatzuchtig ijveraarster is voor esp. Alsof wij dat niet zijn. Alsof niet al onze vele onbaatzuchtige ijveraars (en niet weinige zoals men ten onrechte schrijft), slechts resultaat bereiken, door ons gemeenschappelijk handelen en optreden, door onze organisatie. Als of niet juist het belang onzer beweging bij ons nummer één is! Juist van een ijverig lid-esperantist verwachten wij, dat deze zijn organisatie niet benadeelt.
En dat hoefde hier ook niet te gebeuren, omdat wij kdino v. V. juist voor medewerking hadden aangezocht. Maar de naam van onze Federatie op dit, ons, orgaan, wenste ons lid niet! Evenmin als verklarende nederlandse tekst.
Men schrijft ons, dat het blad ook geschikt is voor volwassenen en door deze zeer op prijs gesteld wordt. Welk een pedagogiek! Een blad voor kinderen, geschikt voor volwassenen!?
Dat het ook als zodanig wordt aangeprezen (nu is 't noch 't een noch 't ander), in 't orgaan er met nadruk op gewezen wordt, opdat ook ouderen er zich op zullen abon-

neren, is geheel te wijten aan de onverantwoordelijke financieele opzet, dus om tekorten te dekken.
Niettemin verwijt een nieuwe afd. **ons,** dat wij een belangrijk geldelijk verlies zouden veroorzaken aan de leden v. V. die geheel op eigen houtje deze uitgave doorzetten. Terwijl juist wij het waren, die haar waarschuwden voor de financieele gevolgen, omdat het onmogelijk geacht moet worden **5000 kinderabonnees** te vinden en zeker niet in 't buitenland.
Een eveneens jonge afd. in Noord-Holland voorts, die totaal niet op de hoogte is van onze arbeid zeker in de laatste zes jaren, is in ons geschokt daar men „meende te doen te hebben met mensen wie het werkelijk ernst zou zijn met de propaganda voor esperanto", en dreigt te weten waar haar plaats zal zijn. Waarschijnlijk gevolg gevende aan een dergelijk dreigement, verliet ons een, ook pas opgerichte afd. in hetzelfde district. Van organistorische begrippen gesproken! En voor dergelijke bedreigingen en zulk gewroet zouden we dan maar moeten zwichten! Dat gaat onze onbaatzuchtigheid als bestuur te ver. Dan zette men op onze plaats maar hen, die aan al dergelijk geharrewar kunnen toegeven, tot nadeel van gezonde organisatorische verhoudingen. Men zorge dan echter deze plaatsen niet te doen bezetten door leden gelijk de uitgevers van La Juna Vivo, die, weigerende te voldoen aan de wensen van hun organisatie-instanties en haar in de weg treden, zeer zeker zouden weigeren toe te geven of tegemoet te komen aan de „wil" van een of ander lid.

NIEUWE UITGAVEN.

Enciklopedio de Esperanto Vol. I. A-Ĵ. Redaktis L. Kökény kaj V. Bleier. La lingvo-fakon: K. Kalocsay. Iniciatinto-ĉefredaktoro I. Ŝirjaev. Kunlaborantoj entute 107 konataj esperantistoj el ĉiuj tendencoj de la movado. Sur 272 dense presitaj tekstopaĝoj preskaŭ 1100 titolvortoj kaj 300 bildoj. Formato 23 x 15 c.M. Presita sur senligna papero. Prezo kun la baldaŭ aperonta dua volumo, kiu enhavos proksimume 350 teksto- kaj 160 bildopaĝojn, broŝ. svfr. 30.—, bind. svfr. 34.— plus 10% por sendkostoj. Pagebla en du partoj. Eldonis Literatura Mondo, Budapest. Mester-u. 53. V. 5., Hugarujo. La du volumoj kune estas la sesa verko de la Asocio de Esperantistaj Libroamikoj por la jaro 1933. Novaj membroj de AELA en 1934 pagas por la verko nur svfr. 14.— broŝ. kaj 16.— bind, kaj afrankite.

Bovenstaande vermelding laat ons zien, dat er nu ook een echte encyclopedie in 't esperanto is. Iets waaraan natuurlijk ook bij ons behoefte aan bestaat. Het is een encyclopedie waarin men, zo niet alles, dan toch zeer uitgebreid van a tot z (dit eerste nu verschenen deel van a-ĵ) de esperantobeweging in alle landen vindt beschreven. dank zij de ruim 100 medewerkers (let op, gij internationalisten die geen esperanto nodig meent te hebben) uit alle delen der wereld. Een 300 cliché's, waarondere vele portretten van meer en minder bekende in dit werk beschreven esperantisten, verduidelijken de tekst, waarbij nochthans portretten van esperantisten-vooraanstaanden ontbreken. Laten we het hierbij. Wat een encyclopedie als deze allemaal wel bevat, is immers niet mogelijk weer te geven. Een schat van materiaal.
Voor intekenaars op AELA niet te duur, voor anderen nog al prijzig, zo als al dergelijke uitgaven gewoonlijk zijn.
Het papier is niet wat we hier gewend zijn. Dat er nog drukfoutjes inzitten, wie die met correctie van dergelijk werk maar enigszins bekend is zal dat niet vergeven, ondanks het, zoals de red. verzekert 8 maal nalezen. In ieder geval, dit is pionierswerk van de goede soort. A.

Skizo pri Filozofio de la Homa Digno, de Paul Gilles, profesoro ĉe Belgia Instituto por altaj studoj (traduko de E. Lanti) 148 paĝoj, formato 13 x 19. Prezo broŝurita f 1.20, plentole bindita f 1.70.
Eldono de SAT.
Een uniek werk voor hen, die bekend willen raken met de filosofische basis van het socialisme in algemene zin en voor hen, die hun kennis dienaangaande wensen uit te breiden. Een studiewerk dus, dat echter geenszins droog of taai is. Integeendeel: deze moeilijke stof is door de ongetwijfeld zeer bekwame schrijver zodanig behandeld, dat men dit boek gaarne leest en herleest. Op beknopte en duidelijke wijze toetst de schrijver zijn stellingen aan de meningen van de beste denkers, die de mensheid heeft voortgebracht. Krachtig bestrijdt hij het dogma in al zijn vormen, waarbij hij geen heilige huisjes ontziet. Reeds in de Inleiding lezen wij: „Het anti-idealistische sofisme van Marx"! Zou Karl Marx zich dus hebben vergist in z'n grondstellingen? Met aandacht leest men wat de schrijver hierover te zeggen heeft. En ook wat hij zegt van de verschillende wijsgerige scholen, de godsdiensten enz.
Maar terecht zegt de vertaler in zijn voorwoord:
„Men dient echter niet te vergeten dat dit geen roman is en dat ook de originele tekst ons gehele intellect opeist om te worden begrepen."
Kennis en inzicht, worden immers nooit verkregen zonder moeite. En na lezing van ieder hoofdstuk voelen wij ons geestelijk verrijkt. In het bijzonder treft ons de toon van warme mensenliefde, die dit boek tot een dierbaar bezit maakt. Vooral in deze tijd van barbaarsheid en heerszucht, die de aarde tot een hel maken, voelen wij ons door deze „Skizo" gesterkt in onze overtuiging, dat een menswaardige samenleving, alleen gebaseerd kan zijn op „menselike waardigheid", d.i. op Recht en Rede.
Wij kunnen dit boek zonder enig voorbehoud aanbevelen, in de eerste plaats om z'n inhoud, maar daarnaast ook om de meesterlijke esperanto-vertaling, waarin het is verschenen. K.

—

Petro, kursa lernolibro, 6a eldono (nova kompostaĵo) kun multaj bildoj, 116 paĝoj, formato 12 x 17 c.M. Prezo: f 0.60. Verkrijgbaar bij onze Libro-Servo.
Van dit algemeen bekende leerboek van SAT is een nieuwe druk verschenen. Uitstekend geschikt voor vervolgcursussen, doch ook als leidraad bij begincursussen volgens de „rekta metodo".
De levensgeschiedenis van een denkbeeldige arbeidersjongen in leerboekvorm. Een „gewone" geschiedenis dus en waarschijnlijk juist daarom zo aantrekkelijk. Het lijkt ons overbodig als leerboekje aan te bevelen. Het is voldoende bekend. K.

—

La influo de vegetarismo al la morala kaj socia progresado. Eldonejo Vegetarano, Bukuresto. V. Str. Dr. Istrate 10, Rumanio. Prezo f 0.20.
Ne estas kontraŭdireble, ke la nuna epoko malbone efikas al la morala kaj fizika stato de la nuna homo. Konsiderante tion la „Vegetara Ligo Esperantista", kiu laŭ la antaŭparolo en la supre nomita broŝuro, volas iomete kontribui al la aliigo de la homo fondis la „Biblioteko Vegetarana'n". Jen la unua numero de ĉi tiu biblioteko.
La verkinto, Karl Vebenzalh, ĉefe pritraktas la materian bazon kaj signifon de la vegetarismo kaj pruvas per taŭgaj argumentoj, ke la Kapitalismo, ankoraŭ potenca, ankaŭ superregas la ekzistantan nutradsistemon kaj kontraŭstaras ĉian reformadon, kiu povus malutili la profitinteresulojn.
Malgraŭ kelkaj preseraroj bona propagand broŝureto. Mi esperas, ke la vegetaranoj inter ni ekkaptos la okazon subteni la laboron de la V.L.E. per aĉeto de ĉi tiu kaj la venontaj verketoj kaj la nevegetaranoj ne preterlasu la okazon akiri iun komprenon koncerne la vegetarismon. Sch.

Ĉar ne eblis jam recenzi la novajn eldonaĵojn, ni provizore mencias ilin ĉi sube.

La nova Evo de Petro Danov. Biblioteko Nova Kulturo, Sevlievo, Bulgario. f 0.75.

Socialismo, ĝia ideologio kaj realigo de Dro. S. Chazan. Eldonejo N. Szapiro, Warszawa, Polio. f 0.35.

Pri l'Moderna Arto de S. Grenkamp-Kornfeld kaj Dr. J. Brzekowski. Eld. Literatura Mondo Budapest. Ing. f 3.50, geb. f 4.50.

Infanoj en Torento de Stellan Engholm. Eld. Literatura Mondo. Budapest. Geb. f 1.75, ing. f 1.10.

Vojaĝo en Faremidon kaj **Du Ŝipoj** de F. Karinthy. Trad. de L. Totsche. Eld. Literatura Mondo, Budapest. f 0.75.

Arthistorio de Antono Hekler. Trad. de K. Kalocsay. Eld. Literatura Mondo, Budapest vol. 1. geb. f 7.50, ing. f 6.50.

La Teatra Korbo de Julio Baghy. Eldono de la geamikoj de la aŭtoro. J. de Ren, Leiden. f 0.75.

Lingva Kvaronhoro de Paul Nylén (En Sveda lingvo) Eldona Societo Esperanto, Stokholm. f 0.45.

Per kio ni amuzu nin? Societ- kaj dancludoj de Rosenberg-Malmgren. Eldona Societo Esperanto, Stockholm. f 0.45.

Turstrato 4 de Hans Weinhengst. Eld. Literatura Mondo, Budapest. Geb. f 2.75, ing. f 2.—.

Notlibro de Praktika Esperantisto de K. R. C. Sturmer. Eld. Literatura Mondo, Budapest. Geb. f 2.—, ing. f 1.25.

Amo de Toojuuroo kaj du aliaj teatraĵoj de Kon Kikuĉi. Trad. el japana lingvo de Joŝiŝi Ŝimomura. Eld. Literatura Mondo, Budapest. f 0.75.

El diversaj lingvoj. Esperanto leer- en leesboek door A. G. J. van Straaten. Uitg. Centrale Esp. Prop. Commissie, Nijmegen.

Kantoj de l'amo kaj sopiro de Eŭgeno Miĥalski. Eld. N. Ŝapiro, Warzawa. f 0.35.

Lexicon Kartludo. Eld. Brita Esperantista Asocio Londono. f 1.—.

Mei 1934, internationale feestbundel, proza en poëzie-verhalen uit 9 landen. Uitgeverij „Solidariteit", Hilversum. f 0.75.

Curso Completo de Esperanto. Eld. Portugala Instituto de Esperanto. Lisboa.

De P.T.T.-Esperantist. Methodische Esperanto-leergang met P.T.T.-uitdrukkingen en gesprekken, door J. B. B. Dufrenne. Uitg. v. d. Centrale Bond van Nederlands Post-, Telegraaf- en Telefoonpers., 's Gravenhage.

La Profeto. Paĝoj el la hungara Laboristtendenca Belliteraturo. Eld. SAT, Parizo.

La Viro el Francujo de Ivans. Trad. el Ned. lingvo de W. Versteeg, Graftdijk. Eld. Popułara Esperanto-Biblioteko, Amsterdamo. Geb. f 2.25.

La Travivaĵoj de la Brava Soldato Svejk de Jaroslavo Haŝek. Trad. el ĉeĥa lingvo de Jozefo Ŝtadler. Eld. SAT, Parizo, ingen. f 1.25, geb. f 1.75.

Jimmie Higgins de Upton Sinclair. Trad. de Karl Fröding. Eld. SAT, Parizo, ing. f 2.25, geb. f 2.90.

Bonhumoro de Paul Nyssens. Trad. el la franca lingvo de la aŭtoro. Eld. Instituto Nyssens. Brussel. f 1.15.

Gösta Berling de Selma Lagerlöf. Trad. el sveda lingva de Stellan Engholm. Eldona Societo Esperanto, Stockholm. 560 pag. geb. f 3.25, ing. f 2.65.

(Bij onze Libro-Servo verkrijgbaar).

Aliĝu al SAT.

Nu wordt het weer tijd om zich op te geven voor het lidmaatschap van de Wereldbond van Arbeiders Esperantisten SAT.
Doordat onze Federatie zijn leden gratis het orgaan van SAT levert, is de contributie voor hen zeer laag gesteld. Deze bedraagt slechts f 1.50 per jaar (voor Belgische leden frs 15.—) en voor één keer een „aliĝmono" van f 0.30 (in België frs 3.75).
De leden ontvangen regelmatig het SAT-jaarboek.
Deze lage contributie is zelfs nog betaalbaar in 2 halfjaarlijksche of 4 kwartaaltermijnen. Er zijn afdelingen die het ook wekelijks (3 centen) of maandelijks (12½ cents) innen bij de afd.contributie en dan tevens zorgen voor het gezamelijk overmaken van de contributie.
Indien meer afdelingen dat zouden doen, telde SAT veel en veel meer leden in onze Federatie.
Dat kan nog.
De leden worden *nu* opgewekt lid van SAT te worden per 1 Januari a.s.
Vanaf heden wordt dan de contributie geïnd, hetzij per week, per maand, of voor een geheel kwartaal, opdat aan het einde van dit jaar de contributie voor minstens 3 maanden per SAT-lid bij elkaar is.
Men betale dat op de postgiro van SAT No. 211-533, Den Haag, (met het aliĝmono) dus niet aan ons.
Op deze wijze zijn honderden SAT-leden te winnen.
Stel dus niet uit.
SAT-leden vooraan in de werfactie!

(P. S. Zij die zich tevens op Sennacieca Revuo abonneren, betalen f 4.— per jaar in totaal, ook op dezelfde manier te betalen).

Studietijd — Boekentijd

Nu worden weer overal clubjes van gevorderden gevormd of bereidt men zich voor op examen doen, dan wel alleen maar om zich te bekwamen.

Daarvoor kope men bij onze Libro-Servo:

G. P. de Bruin, La Gvidilo tra la esperanto-movado .... f 0.40
G. J. Degenkamp, La konsilanto pri la esp. gramatiko .. f 0.85, gekart. f 1.05
F. Faulhaber, Tra la Labirinto de la esp. gramatiko .... gebonden f 2.50
Plena Vortaro .... f 6.—
dat is het esperanto-woordenboek (geheel in 't esp.) dat ieder esperantist bezitten moet.
Vóór 't Examen A .... f 0.25
Afdn en Distr. ontvangen hierop korting. (Voor België een fr. = 7 cent.)

Voor overige boeken raadplege men onze gratis catalogus.

LIBRO-SERVO FLE.
POSTBUS O-50, AMSTERDAM-OOST.
POSTGIRO 111278.

Examen doen.

Bij voldoende deelname zullen op Zondag 18 Nov. examens voor dipl. A en B plaats vinden te *Rotterdam.*

De kosten van deelname zijn:

voor leden van FLE, LEEN, NK, NCEV of NOSOBE, voor eksamen A f 2.50 en voor eksamen B f 4.—; voor anderen het dubbele.
Werklozen betalen de helft.
Zij, die niet slagen, kunnen aan een volgend eksamen deelnemen tegen betaling van het halve bedrag.
Aanmelding vóór 18 October a.s., onder gelijktijdige storting van het examengeld op postrekening 142615 ten name van G. P. de Bruin, G. J. van Heekstraat 140, Enschede. Aanmeldingen, waarvan het eksamengeld niet vóór genoemde datum in ons bezit is, worden terzijde gelegd.

Voor het Fed. Esp. Eksamen-Komitee,
G. P. de Bruin, secr.

Esperanto-radiouitzendingen.

In Sept. spraken voor de Vara-microfoon onze voorzitter en het soc. dem. Tweede Kamerlid W. Drees. Op ons verzoek April van dit jaar tot de Vara gericht om esperanto-uitzendingen in haar programma op te nemen, ontvingen we de mededeling dat men ons moet teleurstellen, gelijk ook andere plannen niet alle kunnen worden uitgevoerd.

Voor typografen-esperantisten.

Internacia Grafika Esperanto Ligo (IGEL) translokiĝis la Centran Komitaton al Stokholmo. Ni vokas al ĉiuj tutmondaj grafikaj esperantistoj je komuna kunlaborado.
Ĉu vi deziras ke Esperanto kresku en tipografistaj rondoj? Aliĝu al IGEL.
Adr. Esperantoklubo La Tipografisto, Postfack 789, Stokholmo 1, Svedio.

Tentoonstelling geweigerd.

In Kerkrade behoeft men toestemming voor het organiseren van een tentoonstelling. Deze werd onze afd. geweigerd, waarop ons districtsbestuur zich tot de burgemeester wendde die als reden van weigering opgaf „een onderzoek heeft mij de overtuiging gegeven, dat de beoogde tentoonstelling niet ernstig werd opgezet"(!)

VERSCHIJNING L E.
Volgend nummer verschijnt **10 November.** Copie vóór 3 Nov. inzenden. Weer waren berichten te laat, n.l. na Zaterdag 29 Sept.

Weer nieuwe afdelingen.

Naar de 100.
Sinds onze laatste opgave kunnen we de aansluiting mededelen van afdn. in Aalsmeer, Assendelft en Merxem (België) en een „faka sekcio" van transportarbeiders in Amsterdam.
Met deze nieuwe afdelingen, die we hier hartelijk welkom heten, tellen we er nu 96, zodat we het in ons vorig congres gestelde doel, voor het congres van 1935 de 100 afdn. vol te maken, zeker zulen bereiken. Aalsmeer is een oude bekende, die we weer gaarne in ons midden terugzien.

Royement afd. Oostende.
Bij deze verheugende berichten ook een minder aangename.
Verleden jaar schreven we als nieuwe afdeling in, een esp.-groep in Oostende.
Na de vervulling van de formaliteiten, toezending reglementen enz. hoorden we nooit meer iets. Na herhaald schrijven gewerd ons de mededeling, dat men zich had aangesloten, hoewel zelf arbeiders zijnde en socialistisch voelend, bij de neutrale „Flandra Ligo"! Onze Fed. is „tro laborista" schrijft men. Ons reglement had men niet gelezen en dus achtte men zich daamee ook ontheven van de verplichtingen, in de allereerste plaats die van contributie betalen, ondanks dat ieder groepslid regelmatig L E ontving.
Op grond van deze laakbare handelwijze kunnen we een gewoon afschrijven niet aanvaarden, en zien we ons dus verplicht, aangezien sinds de oprichting geen contibutie enz. werd betaald, de afd. Oostende (België), secr. M. Troch, Plakkerstraat 37, wegens contributieschuld te royeren.

„Absolutismo„

de rede die kdo Lanti in ons Antwerpse congres hield en waarmede een russische kamaradino haar instemming betuigde, is nog verkrijgbaar voor f 0.10 (Bfrs 1.50) bij onze Libro-Servo.
Koopt deze belangwekkende esp.rede.

KORESPONDPETO.
Komencantoj kaj spertaj esperantistoj sendu komence il p.k. kaj vi nepre ricevas rapidan resp. Mi deziras korespondi pri ĉiuj flankoj de arto kaj sporto.
Adreso: Medvedev L. Poŝtkesto 38. Varonej: USSR.

Gefianĉiĝis:
JANJO SCHIPHORST
kaj
A. HENSTRA.
Apeldoorn, Arbeidstraat 33.
Arnhem, Herm. Gorterstraat 4.
Aŭgusto 1934.

La 19an de Septembro 1934a geedziĝis:
F. OUDENHOOVEN
kun
H. BISHOFF.
Adreso: Kanaalstraat 48³, Amsterdam.

NOSOBE LOTERIJ
Wilt U meehelpen de loterij te doen slagen: Vraag dan ter verkoop een boekje aan (inh. 30 loten à 10 ct.) bij: Mej. H. M. Th Tushuizen, Spreeuwenpark 8², Amsterdam (N.).

Mededelingen van het Federatiebestuur

Secretariaat en Administratie: Postbus W. 6, Amsterdam (W.), Postgiro Amsterdam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr. 111278.

Nia Lernolibro.

2500 reeds verkocht.

Van de 5000 stuks die we lieten drukken van dit leerboek zijn er nu reeds 2500 weg!

Dat is een goed teken.

Mochten we dus aan deze 5000 nog te kort komen en daar is alle kans op, dan dienen we dat vroeg genoeg te weten. Want het drukken van een nieuw kwantum duurt weer enige tijd.

Men bestelle dus dadelijk wanneer dit mogelijk is, wil men niet zonder leerboeken komen te zitten. De bestellingen worden na binnenkomen afgeleverd.

Men weet, de prijs is slechts f 0.90 ingen. en f 1.05 gekart. (met een korting van 30% voor afdn of distrn).

—

Alle cursisten ontvangen LE.

Indien alle afdelingen doen wat vele deden in het vorige jaar, dan bespaart gij u veel moeite om de cursisten met ons werk en onze organisatie op de hoogte te brengen.

Ons orgaan is grotendeels in t' nederlands, dus ook door cursisten te lezen.

Daarom dient ge er vanaf het begin van de cursus voor te zorgen, dat de cursisten *de hele winter* ons orgaan ontvangen.

Dat kan als ze slechts *één kwartje* betalen.

Dan zorgen wij dat de bladen voor de cursisten in één pakket worden toegezonden.

Ge bereikt er dan nog dit mee, dat ge ook contact houdt met niet regelmatig of wegblijvende cursisten en de cursisten met ons .

Opdat we weten hoeveel exemplaren we meer moeten drukken, moeten vóór 1 November de bestellingen *met geld* in ons bezit zijn.

—

Penningmeesters afrekenen!

Noodkreet

aan de afdelingsbesturen.

Onze penningmeester kan, als niet ten spoedigste alle afdelingen aan hun financieele verplichtingen voldoen, niet meer de noodzakelijke betalingen verrichten.

Er zijn weinig afdelingen die regelmatig hun contributie betalen.

Maar zonder dit geld kan ook de Federatie niets doen.

Dat kan niet zo voortduren.

Wat nog erger is, vele afdn bestelden boeken, ontvangen daarvoor geld, maar sturen dit niet of veel later pas aan ons. Dat loopt voor sommige afdelingen reeds in de honderden guldens en in totaal enige duizenden!

Dat kan en mag niet.

Al wat ge verkoopt moet direct ook aan ons worden betaald. Het gaat toch niet aan dat geld, wat wij aan anderen moeten betalen, op te gebruiken.

Dat geld mogen de afdelingen *niet* gebruiken.

Om het de afdn en leden gemakkelijker te maken, behoefde men niet vooruit te betalen en hetgeen door colportage moest worden geïnd (of leerboeken bijv.) kon men later na ontvangst afrekenen.

Maar *dan* moet men ook *prompt betalen.*

Gebeurt dat niet, dan zullen we leveringen zonder contante betaling in het vervolg moeten weigeren. Men hale dus zijn schuld spoedigst in. De afd.besturen hebben het nu zelf in de hand.

En ten slotte zouden we moeten overwegen aan de reglementsbepaling, ter zake het stemmen in onze congressen, streng de hand te houden en uit te sluiten de afdn die contributieschuld hebben en de toezending van LE en S-ulo aan de leden stopzetten.

LET WEL, dat zou niet nodig zijn, als ieder op tijd betaalde.
Men voorkome dit alles.

—

Examen-Comité.

Met het bestuur van LEEN kwamen we tot overeenstemming over een ontwerp-overeenkomst tot samenwerking voor een gezamenlijk examencomité. Als dit ontwerp ook door de afdn van LEEN wordt aanvaardt treedt de overeenkomst op 1 Januari a.s. in werking.

Districts Mededelingen

DISTRICT GELDERLAND.

Secretariaat: Herman Gorterstr. 4, Arnhem.

In het afgelopen zomerseizoen heeft het district 2 excursies gehouden. De aanwezige niet-Esperantisten en beginnelingen werd op aangename wijze getoond, hoe Esperanto ook in de vrije natuur dienstbaar kan worden gemaakt, door zang, toneel, voordracht, enz. Alle namen te noemen gaat niet maar één is er, die o.a. door een serie afbeeldingen met zang de aanwezigen actief aan een aanschouwelijke voorstelling van Esperanto liet deelnemen, d.i. kdo Hogenbirk uit Zwolle. In Zutfen, eigenlijk Eefde, op het „Eigen Terrein" van de sociaal-democratische arbeidersbeweging werd ook door de afd. Zutfen veel gepresteerd en getoond, hoe activiteit een afd. vooruit kan brengen in korte tijd. Hier werd ook de afdelingsvlag van Zutfen met een kort woord van de districtssecretaris ingewijd, waarna door allen het „Fratoj al Sun" werd gezongen. Een mooi ogenblik! Kameraden in het district, laten we op deze weg voortgaan en eenzelfde werkzaamheid blijven tonen.

DISTRICT HAARLEM.

Secretariaat: Reigerstraat 65.

Ni starigis ĉi tie distrikton ĉar ekzistas en nia urbo du sekcioj.

La ekspozicio finiĝis; ĝi estis sukceso. En la Kleine Houtstraat multe da personoj admiris ĝin. La ĵurnaloj ankaŭ recenzis pri tiu okazintaĵo kiu plifortigis la propagandon farita de la du Harlemaj sekcioj. La 26an de Septembro ni okazigis publikon lecionon en Santpoort. Al la kamaradaro kiu helpis sukcesigi la ekspozocion nian koran dankon, ni daŭrigos ĝis la venko: Esperanto por la amaso laborista. A. Agosti, secr.

DISTRICT NOORD-HOLLAND.

Secretariaat: Assumburgstraat 18, Beverwijk.

Het „weekend" behoort al weer tot het verleden. Of het geslaagd is? Zonder twijfel. De rede van kdo Faulhaber over „Konsiloj al kursgvidontoj" was „af" en zeker zullen vele kursusleiders de „konsiloj' toepassen. Kdo Bruckenberger zal met zijn demonstratie-les vele aanhangers hebben gekweekt voor de „Rekta metodo. En het muzikale gedeelte? Hierover kunnen wij kort zijn. Goede waar behoeft geen krans. De medewerkers: Clasine Lombard, Koos Jutte, Lien van Hanja en kdo Krijt hadden een aandachtig gehoor.

En nu de tentoonstelling! Door te korte tijd van voorbereiding (slechts 1½ uur) was het onmogelijk het geheel zo op te stellen als bedoeld was. Dat de tentoonstelling echter voldoende heeft beantwoord aan het doel, n.l. „voorlichting', dat staat als een paal boven water. De uitspraken van de verschillende afdelingsafgevaardigden hebben ten volle bewezen, dat dergelijke „model"-tentoonstellingen absoluut noodzakelijk zijn, daar het begrip „tentoonstelling" voor zeer velen nog een „vaag" iets is.

De excursie naar het Koloniaal Instituut? Ook hier kort. Zeker zal ieder het nog wel eens willen overdoen!

Maar ons district heeft nog zwakke plekken! Nota bene, 12 afdelingen hebben niet aan het werk deelgenomen! Wat niet rechtvaardigt van hun plicht kennende besturen, om taal noch teken te geven op onze schriftelijke aandrang tot deelname.

Men zal toch niet verwachten, dat ons bestuur persoonlijk de afdelingen afreist?

Doch zand er over. Bij een volgende onderneming loopt de zaak op „ronder" rolletjes, nietwaar? Sekr.

DISTRICT ZUID-HOLLAND.

Sekretariaat: v. Egmondestr. 39, Voorburg.

De propagandadag in Gorkum op 2 Sept. is een waar succes geworden.

De Doelentuin was gezellig gevuld en kdo Swaters wist door zijn pittige speech de mensen wakker te krijgen. Een strijkje verzorgde de muziek. Het bleek, dat onze beweging kunstenaars telt op alle gebied. Het toneelstukje dat door de Dordrechtenaren werd opgevoerd werd vlot gespeeld en gaf een goede propaganda. En dan de zang! We zien zeker heel gauw een flink koor in Rotterdam?

Alles bijeen is het een goede inzet geweest voor de Groene Maand. Er is hard gewerkt. We hopen dat de oogst evenredig zal zijn aan onze moeite. J. v. Scheepen.

La 28an kaj 29an de Julio okazis nia somera altlernejo en Dordrecht. Dank al la bonaj preparoj de kelkaj dordrechtaj gekamaradoj la programo povis glate funkcii. 7 kdoj penis en duonhoraj paroladetoj kiel eble plej bone plenumi sian taskon antaŭ la atente aŭskultantaj ĉeestantoj. Diskutoj ne mankis — feliĉe — ĉar tio estas la plej certa pruvo pri interesiĝo. La nombro de 25 partoprenantoj kreskis dum dimanĉo ĝis 34.

Refreŝiĝis nia memoro pri historio, literaturo, kaj strukturo de E. samkiel pri la laborista movado kaj aparte pri la okazinta skismo. La neŭtraleco en nia movado arde argumentis iu parolinto kaj lia konkludo.

„For la neŭtralismon" ĉar ĝi estas hipokritado, trovis tre ĝeneralan konsenton.
La entrepreno sukcesis — sed nia celo — helpi per tiu aranĝo la sekcioj kiuj baraktas pro manko de funciuloj, neniel estas atingita, ĉar ĝuste la sekcioj pri kiuj ni opiniis, ke ili plej multe bezonus tion — ne partoprenis! Ne donis eĉ signon de vivo. Ĉu ni eraris? Kdoj tio devas ŝanĝiĝi. G.

UIT DE AFDELINGEN

AFD. A'DAM II.
Secretariaat: Weidestraat 42.

Onze afdeling besloot dit jaar niet uitsluitend een tentoonstelling te houden, maar een propaganda-avond te beleggen en daar een kleine tentoonstelling aan te verbinden.
Deze propaganda-avond vindt plaats op Donderdag 11 October a.s. om 8 uur in het Meerhuis op de Brink. Als spreker zal optreden Dr. Henri Polak. Verder is voor muzikale medewerking gezorgd.
Daar wij nog aan het onderhandelen zijn over het huren van de zaal voor onze clubavonden, kunnen wij de datum van aanvang nog niet vaststellen. De leden krijgen echter zéér spoedig bericht.

AFD. A'DAM V. „Zamenhofa Grupo".
Secr.: De Kempenaerstraat 58[1].

Komt allen naar de *huishoudelijke vergadering op Dinsdag 9 Oct.,* 8 uur precies, in ons clublokaal Hudsonstraat 127.
Belangrijkste punten: resultaat van de propaganda en winterprogramma.
Enige uitnodiging.
Alleen bij onmiddellijke aanmelding kan nog worden deelgenomen aan de vervolgcursus onder leiding van kdino H. Oudenhooven (op Woensdagavond).
Dinsdag 23 October, kdo Schuurman spreekt over: Actuele correspondentie uit Oostenrijk.
Kameraden, als er zich onder uw kennissen Esperantisten bevinden, die nog geen lid van de Federatie zijn, neem ze mee naar onze conversatie-avonden en maak ze lid!

AFD. A'DAM X.
Secr.: Spaarndammerplantsoen 27[3].

De aandacht wordt er op gevestigd dat de *secretaris is verhuisd* naar Spaarndammerplantsoen 27.
19 Sept. sprak voor onze afd. kdo Kruit, met als onderwerp: „Esperanto-literaturo". Kdo Kruit leidde ons op zeer duidelijke en welsprekende wijze tra la literaturo mondo en oogstte aan het einde zijner lezing een welverdiend applaus. Deze avond geeft uitvoering aan een besluit van de districtsvergadering. Indien het districtsbestuur zorgt voor een sprekerslijstje, volgen er meer van deze avonden. Op 22 en 23 Sept. hielden we onze tentoonstelling, welke goed slaagde. In samenwerking met de verschillende buurtverenigingen zullen er minstens *vier cursussen* worden gegeven in onze wijk. Secr.

AFD. A'DAM XI. „La Centro".
Secr.: Nw. Hoogstraat 22[2].

Op 21 Sept. hield onze afdeling een gezellige bijeenkomst ter inwijding van onze nieuwe vlag, welke in één woord prachtig is. Wij brengen onze hartelijke dank aan gekdoj Peereboom, Polak, Kleerekoper, Van der Schaaf en Blenderman voor deze mooie prestatie.
Wij zijn zeer verheugd zulke actieve leden te bezitten die zo met ons medeleven en -werken.
Wij hopen dat dit een aansporing zij voor de andere leden, om ook hun activiteit te tonen, wanneer dit nodig is.
Van 12-21 Oct. a.s. houden wij een tentoonstelling in de Weesperstraat 12.
Kameraden, wees actief. Helpt ons zoveel ge kunt. J. Pront, secr.

AFD. A'DAM XVII. „La Insuloj".
Sekr.: A. Albrink, Ploegstraat 123 huis.

Onze voorzitter moest door omstandigheden zijn functie neerleggen. Met deze willen wij kdo Wagter Sr. bedanken voor de werkzaamheden tijdens zijn functie. Ons bestuur is uitgebreid tot vijf bestuursleden:
Kdo Veldman, voorz.; kdo v. Dekken, 1e penningm.; kdo Albrink, 1e secr.; kdo Glabus, 2e penningm.; kdo J. v. Overmeeren, 2e secr.
Na deze uitbreiding van ons bestuur moet ook de afdeling versterkt worden. Gekdoj, maakt propaganda voor onze afdeling, dat is voor het bereiken van ons ideaal.

AFD. APELDOORN.
Secr.: Arnhemseweg 59.

Ni faris la propagandon de la „verda monato" per dektaga elmontro de libroj ktp. en la fenestro de simpatianta libristo kaj per societema vespero, kie paroladis kdo Roorda el Zwolle en per esperantaĵoj ornamita salono. Cetere oni distribuis flugfoliojn kaj vendis broŝurojn.

AFD. DELFT.
Secr.: P. J. Kleineveld, 3e Nieuwsteeg 21.

De afd. Delft hield Zondag 23 Sept. haar jaarlijkse propaganda-avond speciaal voor niet-esperantisten. Kdo Hexspoor, een der cursisten van de laatste cursus, gaf blijk van tevredenheid voor het genoten onderwijs en overhandigde aan Mej. Meijer en kdo Bienefelt namens alle cursisten een prachtig aandenken.
Vervolgens schetste kdo v. Scheepen in korte trekken het practisch gebruik en nut van Esperanto en spoorde allen aan tot deelname aan de nieuwe cursus. Het Haagse zangkoor onder leiding van kdo v. Scheepen bracht enige mooie nummers ten gehore welke veel bijval oogsten. Ook de zang der kleinen en het toneelstukje had aller tevredenheid.
Gedurende de pauze bestond gelegenheid als lid toe te treden, waaraan ongeveer 30 personen gehoor gaven. De voorzitter sloot, na een woord van dank aan allen die hun medewerking verleenden, deze succesvolle en welgeslaagde bijeenkomst.
P. J. Kleineveld, sekr.

AFD. DORDRECHT. „Frateco".
Secr.: Jac. Marisstraat 57 R.

Onze propaganda-avond is goed geslaagd. Ongeveer honderd bezoekers luisterden naar de proefles door kdo Wegand gegeven. Onze leden speelden een toneelstukje en het geheel werd opgeluisterd door piano en vioolmuziek. Een tombola leverde ons een deel van het benodigde gld.
Nieuwe cursussen begnnen half October in samenwerking met het Instituut voor Arb. Ontwikkeling. Prijs met inbegrip van „Nia Lernolibro" is voor leden van onze afdeling en Insttiuut of Vara f 4.—. Voor niet-leden f 5.—. Te voldoen in wekelijkse termijnen.

AFD. DEN HAAG III.
Sekr.: D. Varkevisser IJmuidenstr. 68.

Op de huishoudelijke vergadering van 31 Augustus werd besloten de conversatie weer te houden in gebouw **Van Egmondestraat** 130, te beginnen Maandag **8 October,** 8 uur precies.
Bestuursverkiezing: wegens verhuizing van kdoj Kieviet en Pepping. Nieuw bestuur: kdoj D. Varkevisser, voorz.; J. Meere, secr.; Benthem, penningm.; Rosseel en Welling, bestuurders.
17 Sept. hield onze afdeling een goedgeslaagde propaganda-avond. Dank aan allen die hebben bijgedragen tot 't welslagen van deze avond. De oogst was 22 cursisten.
Wij schreven in 't geheel tot nu toe 48 cursisten in, dank ook aan de huisbezoekmethode van kdoj Meere en Welling.
Kdoj wij zijn op de goede weg, laat ons zo snel mogelijk de achterstand weer inhalen.

AFD. ROTTERDAM I.
Secretariaat: Bloemstraat 34 b.

La 5an de Septembro okazis nia jarkunveno, kiun vizitis proksimume 60 membroj.
La raporto de la sekretario montris la grandajn sukcesojn, kiujn nia sekcio en la pasinta jaro atingis. Nun ni nombras pli ol 90 membrojn.
Je nia bedaŭro niaj sekretario kaj kasistino ne plu deziris esti reelektataj pro studkaŭzoj. Ni dankas ilin pro la bonega plenumo de siaj taskoj.
La nuna estraro konsistas el la kdoj Bas Wels, prezidanto; v. d. Kraan, sekretario; Schell, 1a kasisto; Hoogenboom, 2a kasisto; Engelaar, bibliotekisto; SAT-peranto estas kdo Peterse.
Ni propagandas dum la sabat-postagmezoj per puŝĉareto ŝarĝita kun reklamtabuloj. Samtempe ni disdonas flugfolietojn kaj kolportos per broŝuroj kaj la verda gazeto. Kompreneble la persona propaganda de la apartaj membroj ĉe siaj konatoj restas unu el la plej fruktodonaj propagandmetodoj.
Plenaj de kuraĝo espero kaj fido, ni komencas la novan sezonon.
Ĉiu membro kunlaboru!!

AFD. ROTTERDAM IV (NOORD).
Secr.: Herlaerstraat 10 a.

De algemene vergadering was matig bezocht. Niettemin kon onze afdeling op grote ledenwinst bogen, daar het ledenaantal gestegen is van 10 tot 31. De inkomsten hebben bedragen f 223.64 terwijl de uitgaven f 159.42 bedroegen. De contrôle-commissie had alles in volmaakte orde bevonden.
Gezien het feit, dat het ledental verdriedubbeld is, werd het bestuur uitgebreid tot 7 personen. Het bestuur werd als volgt samengesteld:
F. J. Verschoor, voorz.; B. Wesdorp, 2e voorz.; J. J. de Bruijn, 1e secretaris, Herlaerstraat 10 a, Rotterdam; L. Kuiper, 2e secr.-esse, Hamelstraat 26; H. M. Tempels, 1e penningm.; S. Aselé, 2e penningm.; M. v. d. Horst, bibliothecaris. Tot SAT-peranto werd benoemd H. M. Doff. De scheidende penningmeester, kdo H. C. de la Beij, die jarenlang voor onze afd. zijn beste krachten gegeven heeft, werden warme woorden van dank gebracht. J. J. de Bruijn, 1e secr.

AFD. STADSKANAAL. „Amikeco".

Op onze bijeenkomst op 30 Aug. werd de groene maand-actie uitvoerig besproken. We rekenen er op, dat ook de afwezige leden hun aandeel nemen in deze actie wat betreft colportage met brochures, L.E. enz. Tentoonstelling vermoedelijk 6 en 7 October. Helpt allen mede maar komt ook op onze bijeenkomsten in het gebouw der N.A.S.B. bij de Drouwenermond.
B. Muntendam, sekr.

AFD. WESTZAAN. „Zamenhof".
Secretariaat: G. 47.

Kvankam nia sekcio estas malgranda ankoraŭ, ĉiuj gemembroj laboris forte por pligrandigi la entuziasmon rilate al nia movado. La vendo de niaj gazetoj kaj broŝuroj iris pli rapide ol ni estis pensintaj. Kelkaj personoj prezentis sin jam dum la kolportado por nia nova kurso.
Sendube multaj personoj, kiujn ni invitis, estos pripensintaj niajn vortojn koncerne nian movadon kaj poste ili vizitos nian ekspozicion por prezenti sin kiel novaj kursanoj. Post kiam la elementa kurso komenciĝos ni volas ankaŭ paroli por lerni pli bone nian karan lingvon. Tial ni esperas, ke dum nia konversacia vespero ĉiuj gemembroj ĉeestos, por ke ni kune povu paroli pri ĉi tiu tasko. Ankaŭ kelkaj adresoj por korespondi estas en la sekretariejo.
T. Brink-Blomberg.